Pitäisikö kehittää ”tiiviimpiä”vaihtoehtoja projektiyhteistyölle?

23.11.2017

Hankerahoitus liian lyhytjänteistä

Myönnettävä hankerahoitus parhaimmillaan tuottaa näkyviä ja positiivisia yhteiskunnallisia vaikutuksia. Monialainenkaan hankeyhteistyö ei kuitenkaan aina tuota tarpeeksi nopeasti haluttuja tuloksia varsinkaan vaikuttavuudessa mitattuna. Nykyiset tutkimusverkostot kasataan vauhdilla projektin alussa ja puretaan vähintään yhtä nopeasti projektin päättyessä. Projektissa saavutettujen tulosten jatkojalostus jää usein tekemättä ja jatkojalostus jää odottamaan sitä “oikeaa hetkeä”. Toisaalta usein myös uudet projektihakemukset valmistellaan liian kiireellä.

TKI-toiminta pitkäjänteisemmäksi

Korkeakoulujen TKI-toiminnassa tulevat korostumaan entisestään tutkimusjohtaminen, näkemyksellisyys, ennakkoluulottomuus ja verkostomainen yhteinen tekeminen. Kysymys onkin minkälaisia vapaaehtoisisia kokeiluja on järkevää toteuttaa korkeakoulujen, yliopistojen, yritysten, kaupunkien ja tutkimuslaitosten välillä.

Jatkuvassa yhteistyössä eri toimijoiden välinen osaamisen kartuttaminen ja älykäs erikoistuminen vaativat yhteisiä pelisääntöjä. Näin toimimalla on mahdollista käyttää parhaita mahdollisia tekijöitä innovoimaan hankkeita. Uusien menetelmien, innovaatioiden ja sovellusten käyttöönotto on Suomessa kuitenkin hidasta.Tarvetta on myös nopeammin toimivalle ja uudistuvalle tavalle siirtää tietoa koulutusorganisaatioilta yhteiskuntaan ja yrityksille erilaisissa foorumeissa.

Yhteistyöllä erikoistumista yhteiskunnan tarpeeseen

Poikkialaiset tutkimusyhteistyöavaukset pitävät niin korkeakoulujen, yliopistojen kuin tutkimuslaitosten TKI-toiminnan kiinni yhteiskunnan tarpeissa hyödyntää uusinta käytettävissä olevaa tietoa. Erilaisia tiiviimpiä yhteistyöalustoja ja -muotoja ovat mm. allianssit, instituutit, osaamisalueet, huippuyksiköt sekä kiihdyttämö- ja factory-tyyppiset alustat. Nämä mahdollistavat entistä monialaisemman vaikuttavuuden, koska pitkäjänteisen yhteistyön ja luottamuksen tuloksena syntyy aivan uudenlaisia ratkaisuja. Erotuksena projekteista – niissä on yleensä pohjatyö tehtynä. Yhteistyöalustat tuottavat myös vaihtuviin tarpeisiin uudenlaisia ratkaisuja, joiden

avulla levitetään tietoa ja toteutetaan tiedonvaihtoalaajasti eri osapuolten välille.

Miksi?

Uusien yhteistyöhankkeiden alussa on selvitettävä esimerkiksi se, mitkä ovat todennäköiset yhteiset tavoitteet, pullonkaulat ja miten ne ratkaistaan yhteisellä tekemisellä.Yhteistyöalustoilta halutaan tuloksena mm. rahoitettuja projekteja, tiedon ja osaamisen siirtoa, draivia ja uutta tietoa alueelle ja opetukseen, jolloin voidaan yhdistää tiiviimmin TKI ja opetus jasaada vaikuttavuutta sekä kehittää TKI-osaamista. Minkä tahansa osaamiskeskittymän ehdoton perusvaatimus on muutama vahva ja sitoutunut huippuosaaja, joilla on uudistuva substanssiosaaminen ko. alalta sekä toimivat verkostot. Toiminnan ytimessä on kyky orkestroida ja koordinoida T&K-prosesseja.

Tuloksekkaassa TKI-toiminnassa on taustalla ammattimaisuus ja ennakointitaidot erittäin kireässä kilpailussa. Rahoitushakutoiminnassa olevilta tekijöiltä vaaditaan toimivaa kumppaniverkostoa, jonka kokoaminen monialaisiin hankehakuihin on haastavaa. Tohtorintutkinto, kyky seurata maailmalla tapahtuvaa muutosta, digiosaaminen, vankka kokemus hankehauista ja hyvät referenssit ovat TKI-toiminnassa yhä välttämättömämpiä. Lisäksi tarvitaan innovointikykyä ja taitoa viedä yhdessä saavutetut tulokset käytäntöön. Organisaatioilta vaaditaan tekijöiden motivointia, palkitsemista ja selkeitä pelinsääntöjä.

Hubi, jossa yhteisesti sovittuihin tuloksiin tähtäävät tekijät toimivat vuorovaikutuksessa keskenään vieläpä hyödyntäen parhaita osaamisiaan vaihtuvissa hankkeissa, tarjoaa mahdollisuuden toimia TKI:n eturintamassa jatkossakin.

Kirjoittajat:

Hannu Hyyppä, professori Aalto-yliopistossa Laserkeilaustutkimuksen huippuyksikössä
hannu.hyyppa@aalto.fi
Marika Ahlavuo, tiedetuottaja Aalto-yliopistossa ja Humanistisessa ammattikorkeakoulussa
Seliina Päällysaho, tutkimuspäällikkö Seinäjoen ammattikorkeakoulussa